

HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ OBCÍ – AKTUÁLNÍ VÝVOJ A VÝHLED, PŘESTUPKY A PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

53. KONFERENCE DEN MALÝCH OBCÍ PRAHA, OLOMOUC

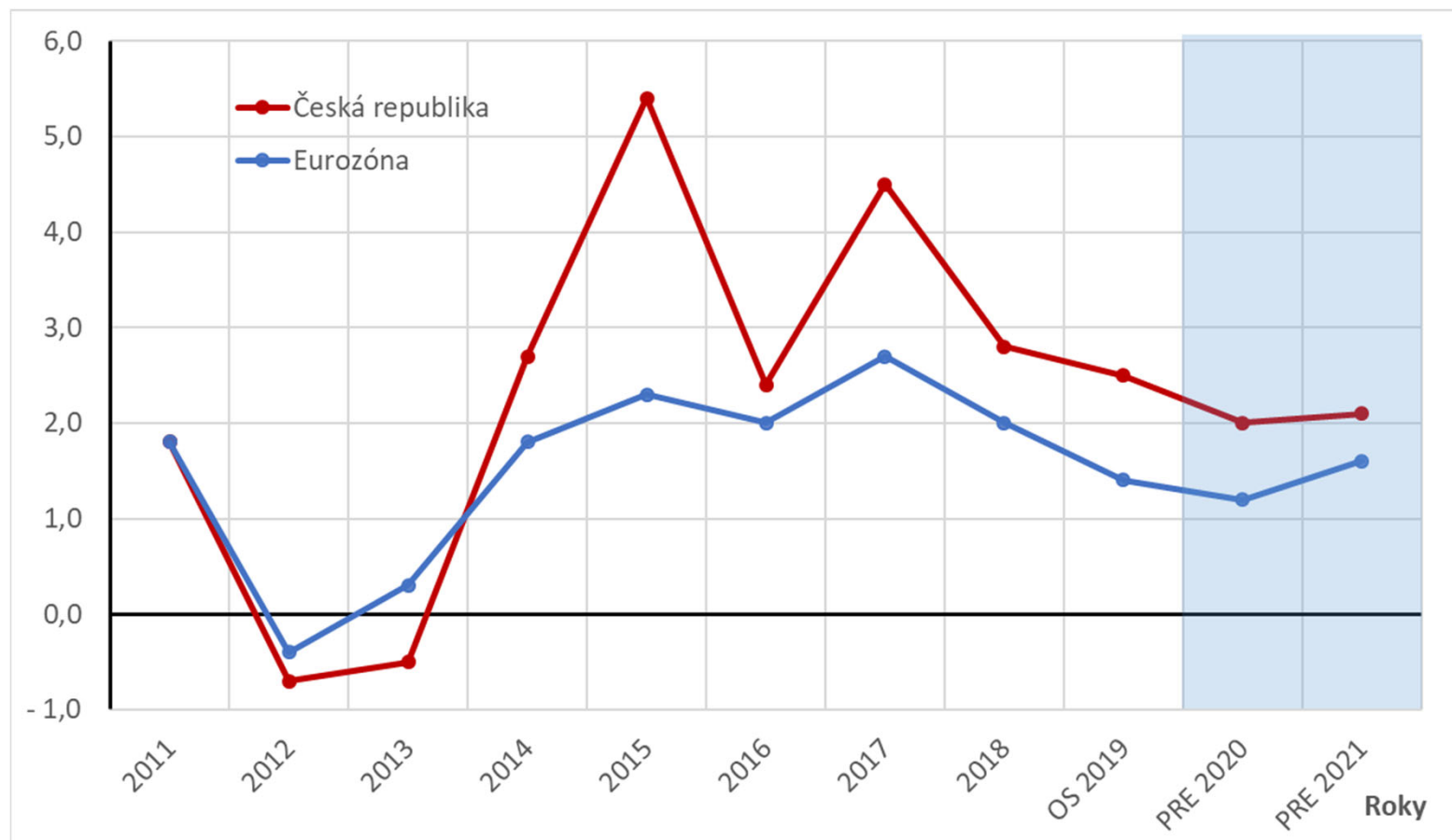
Ministerstvo financí ČR

Ekonomický vývoj

Vývoj české ekonomiky

růst reálného hrubého domácího produktu v %

Zdroj: Predikce MF ČR (leden 2020).

Hlavní makroekonomické indikátory (leden 2020)

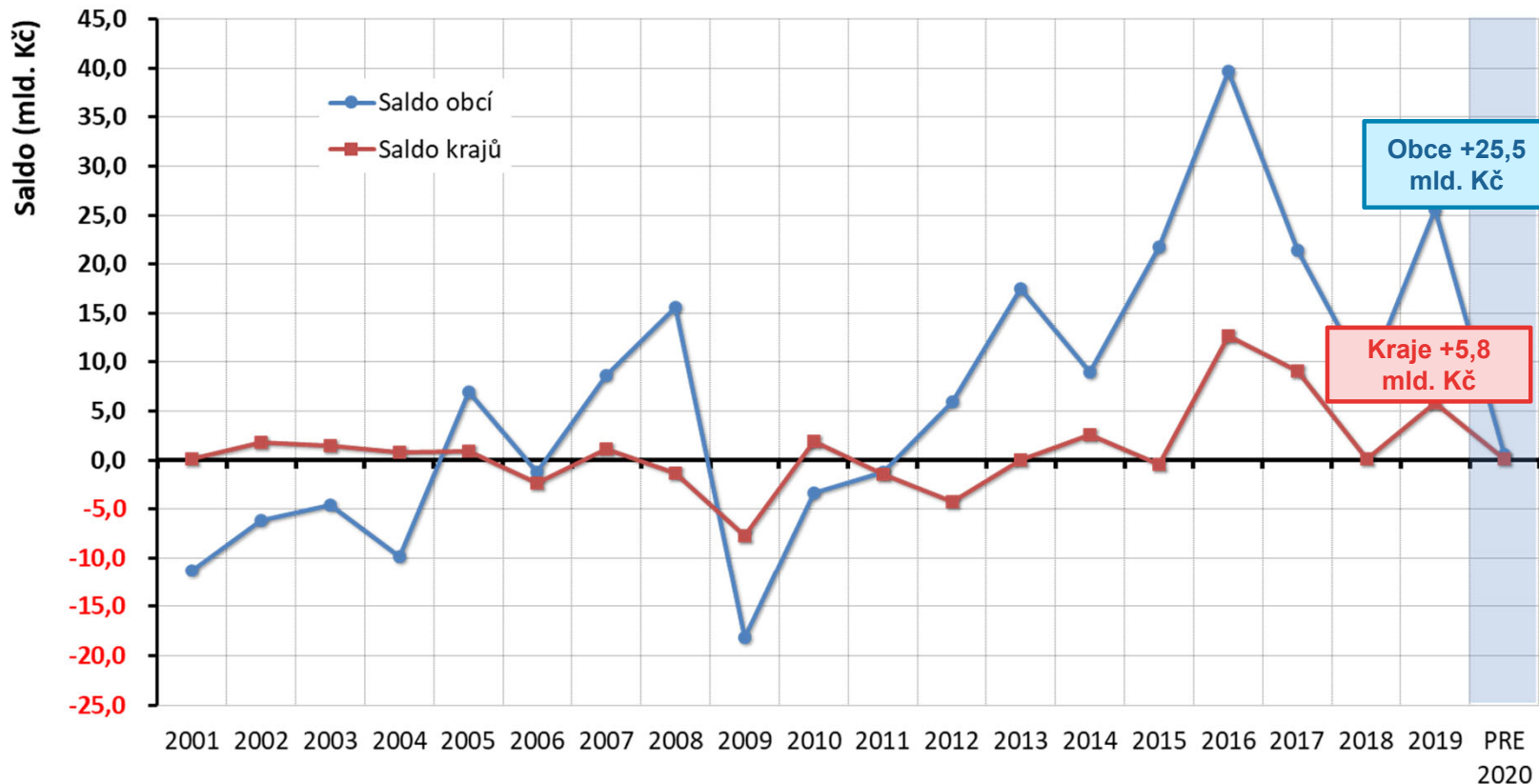
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2019	2020
						Aktuální predikce			Minulá predikce	
Nominální hrubý domácí produkt	mld. Kč, b.c.	4 596	4 768	5 047	5 324	5 652	5 913	6 168	5 645	5 894
	růst v %, b.c.	6,5	3,7	5,9	5,5	6,2	4,6	4,3	5,9	4,4
Reálný hrubý domácí produkt	růst v %, s.c.	5,3	2,5	4,4	2,8	2,5	2,0	2,2	2,5	2,0
Spotřeba domácností	růst v %, s.c.	3,7	3,6	4,3	3,2	2,9	2,4	2,2	2,7	2,4
Spotřeba vládních institucí	růst v %, s.c.	1,9	2,7	1,3	3,4	3,0	1,9	1,9	3,0	1,8
Tvorba hrubého fixního kapitálu	růst v %, s.c.	10,2	-3,1	3,7	7,6	1,0	0,9	2,0	0,9	0,7
Příspěvek čistých vývozu k růstu HDP	p.b., s.c.	-0,2	1,4	1,1	-0,8	0,1	0,2	0,3	0,4	0,3
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	p.b., s.c.	0,8	-0,4	0,1	-0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Deflátor HDP	růst v %	1,2	1,3	1,4	2,6	3,6	2,6	2,1	3,3	2,4
Míra inflace spotřebitelských cen	průměr v %	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	2,8	2,2	2,8	2,6
Zaměstnanost (VŠPS)	růst v %	1,4	1,9	1,6	1,4	0,2	-0,1	0,0	0,3	0,1
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	průměr v %	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,2	2,4	2,0	2,2
Objem mezd a platů (dom. koncept)	růst v %, b.c.	4,8	5,7	8,3	9,5	7,2	6,1	5,2	7,4	5,9
Saldo běžného účtu	% HDP	0,2	1,6	1,7	0,3	0,3	0,6	0,7	0,9	1,4
Saldo sektoru vládních institucí	% HDP	-0,6	0,7	1,6	1,1	0,3	0,0	.	0,3	0,1
Předpoklady:										
Měnový kurz CZK/EUR		27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	25,4	25,1	25,7	25,5
Dlouhodobé úrokové sazby	% p.a.	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,4	1,4	1,5	1,2
Ropa Brent	USD/barel	52	44	54	71	64	64	59	64	59
HDP eurozóny	růst v %, s.c.	2,0	1,9	2,7	1,9	1,2	1,0	1,4	1,0	0,7

Hospodaření ÚSC v roce 2019

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů v letech 2001 až 2020 (v mld. Kč)

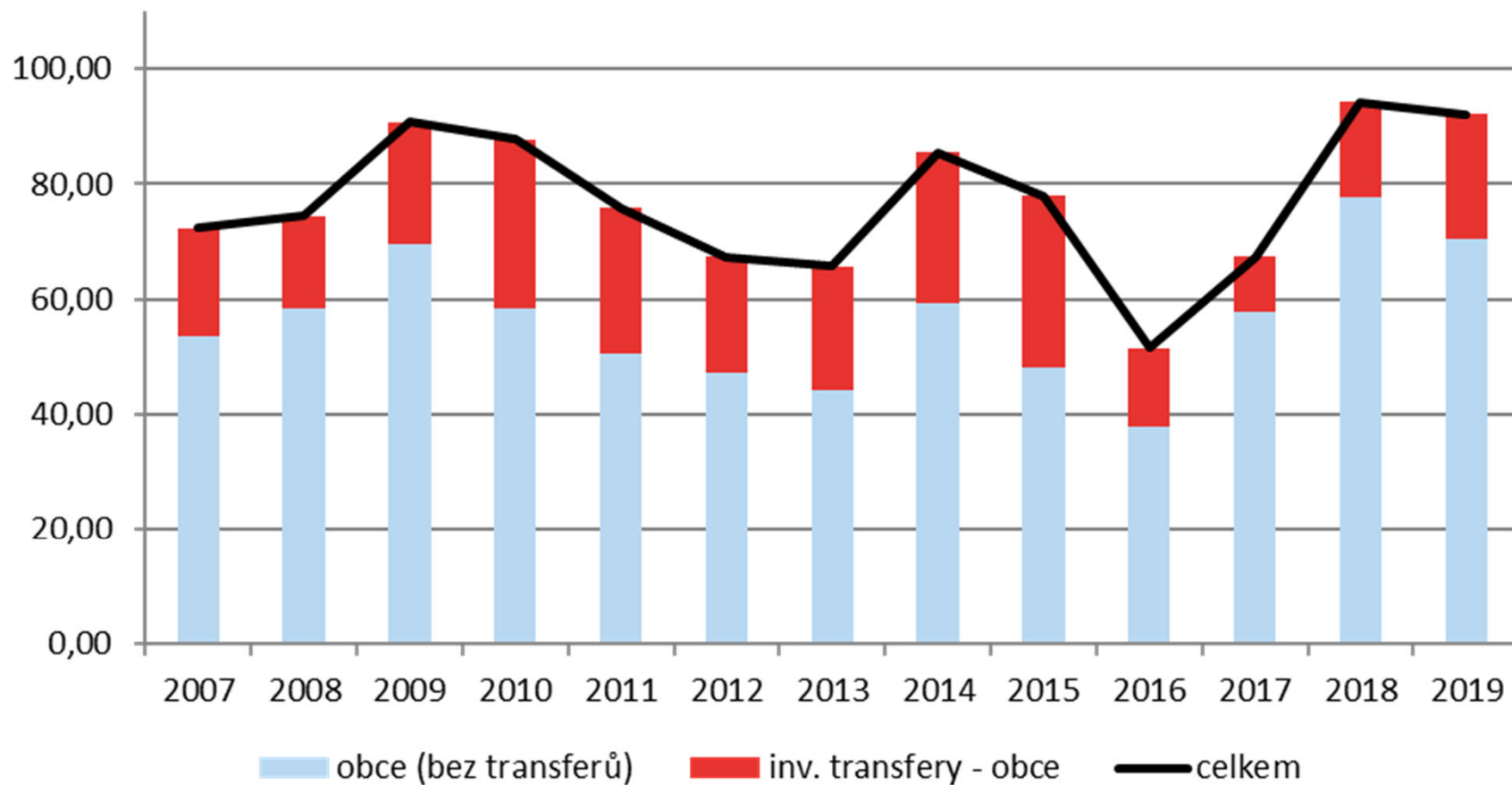

Roky

Příjmy a výdaje obcí a krajů 2018 – 2019

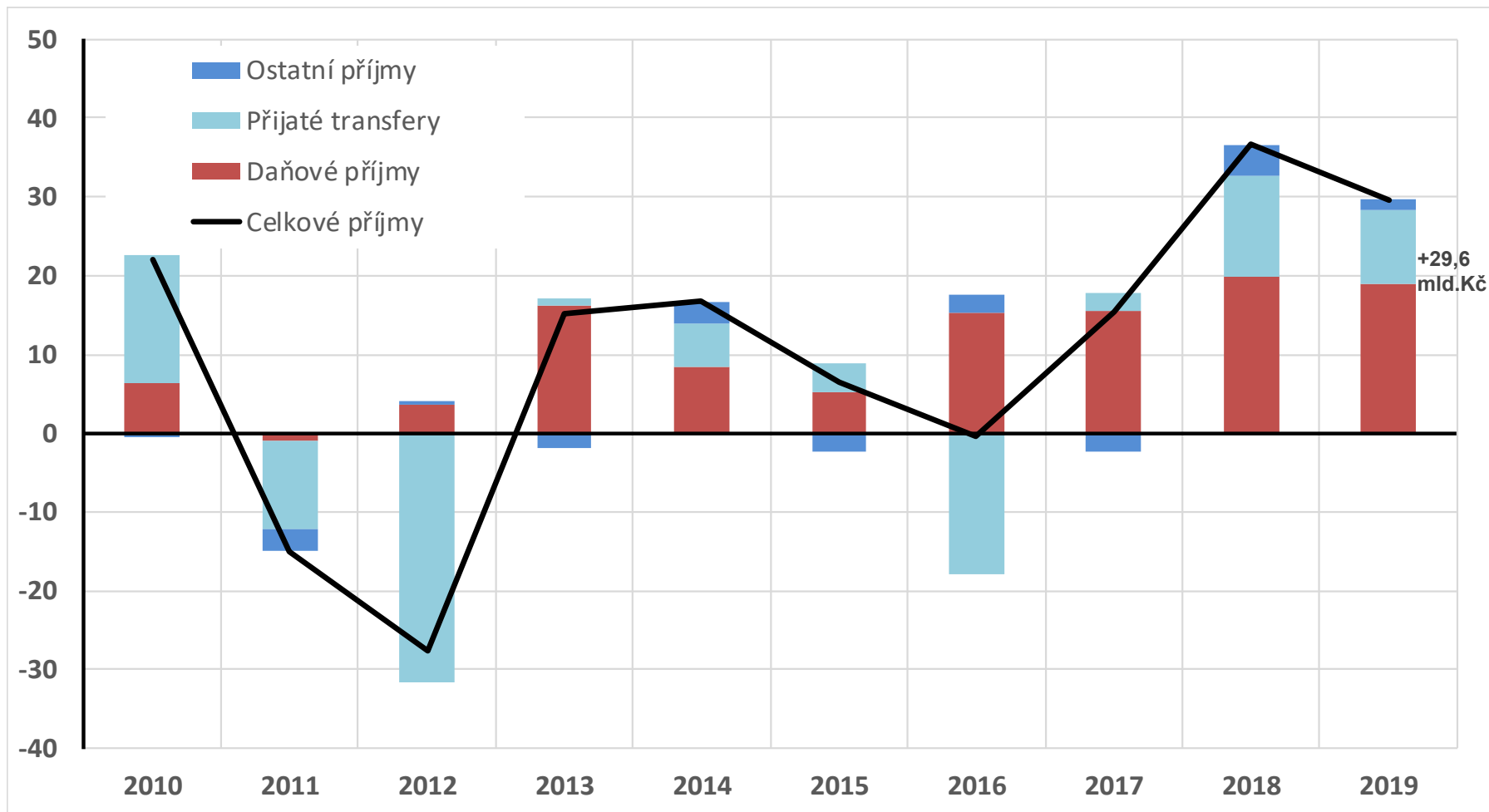
v mld. Kč	2018		2019		Index 19/18		Rozdíl 19-18	
	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje
Daňové příjmy	226,2	69,0	245,2	75,0	108,4%	108,7%	19,0	6,0
Nedaňové příjmy	32,2	5,5	34,2	6,7	106,2%	121,8%	2,0	1,2
Kapitálové příjmy	7,4	0,3	6,8	0,4	91,2%	133,3%	-0,7	0,1
Přijaté transfery	65,0	131,1	74,4	156,5	114,5%	119,4%	9,4	25,4
Příjmy celkem	330,9	205,8	360,5	238,5	108,9%	115,9%	29,6	32,7
Běžné výdaje	228,2	175,7	242,7	200,4	106,4%	114,1%	14,5	24,7
Kapitálové výdaje	94,3	30,1	92,2	32,3	97,8%	107,2%	-2,1	2,2
Výdaje celkem	322,3	205,7	334,9	232,7	103,9%	113,1%	12,6	27,0
Saldo	8,3	0,1	25,5	5,8			17,2	5,7

Investiční aktivita obcí

Příjmy územních samosprávných celků

meziroční změna v mld. Kč

Daňové příjmy obcí – prosinec 2019 (výkaz FIN)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	12/2018	12/2019	mil. Kč	%
Daňové příjmy	226 220,1	245 198,9	18 978,8	108,39
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	54 193,0	61 248,3	7 055,3	113,02
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	48 755,0	54 881,6	6 126,6	112,57
<i>z přiznání</i>	1 123,3	1 491,9	368,6	132,81
<i>z kapitálových výnosů</i>	4 314,6	4 874,7	560,1	112,98
Daně z příjmů právnických osob	46 638,4	53 216,4	6 578,1	114,10
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	39 704,6	45 518,8	5 814,3	114,64
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	6 933,8	7 697,6	763,8	111,02
Daň z přidané hodnoty	97 660,6	102 499,5	4 838,9	104,95
Poplatky a odvody z vybraných činností a služeb	16 871,2	17 324,6	453,4	102,69
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	3 122,4	3 312,7	190,4	106,10
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	5 327,5	5 521,3	193,8	103,64
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	670,2	650,4	-19,8	97,05
<i>správní poplatky</i>	2 776,6	2 676,5	-100,1	96,39
Daň z hazardních her	4 974,4	5 163,5	189,1	103,80
Daň z nemovitých věcí	10 855,7	10 908,8	53,1	100,49

Daňové příjmy krajů – prosinec 2019 (výkaz FIN)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	12/2018	12/2019	mil. Kč	%
Daňové příjmy	68 969,3	74 975,6	6 006,3	108,71
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	18 563,9	20 983,6	2 419,7	113,03
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	16 603,5	18 689,7	2 086,2	112,56
<i>z přiznání</i>	396,0	524,5	128,6	132,47
<i>z kapitálových výnosů</i>	1 564,4	1 769,4	205,0	113,10
Daně z příjmů právnických osob	14 800,3	16 759,4	1 959,2	113,24
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	14 463,5	16 479,7	2 016,1	113,94
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>				
	336,7	279,8	-57,0	83,08
Daň z přidané hodnoty	35 509,2	37 095,0	1 585,9	104,47
Poplatky a odvody z vybraných činností a služeb	95,9	137,5	41,6	143,33
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	71,9	113,8	41,9	0,00
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>				
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	0,3	0,4	0,1	118,18
<i>správní poplatky</i>	23,7	23,3	-0,4	98,43

Rozpočty obcí a krajů v roce 2020

Východiska daňové predikce 2020

- pokračující růst inkasa sdílených daní vlivem hosp. růstu a evidence tržeb

DPH

- změna daňového řádu (prodloužení lhůty pro vracení nadměrných odpočtů) – jednorázový dopad do veřejných rozpočtů + 24 mld. Kč (SR 16,2 mld., kraje 2,1 mld., obce 5,7 mld.)

DPFO

- **pozitivní dopad**
 - vysoká zaměstnanost
 - růst mezd a platů
 - zrušení osvobození výher v hazardních hrách
- **negativní dopad**
 - postupné zvýšení daňového zvýhodnění na děti
 - školkovné
 - snížení sazby pojistného na sociální pojištění o 0,2 p. b.
 - opětovné zvýšení limitu pro výdajové paušály na 2 mil. Kč

Predikce vybraných daňových příjmů obcí a krajů

<i>mld. Kč</i>	2019		PRE 2020		rozdíl 2020-2019	
Daňový příjem	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce
Daň z přidané hodnoty	37,1	102,5	40,9	113,0	3,8	10,5
Daň z příjmů právnických osob celkem	16,8	53,2	16,7	52,4	-0,1	-0,8
Daň z příjmů právnických osob	16,5	45,5	16,4	45,1	-0,1	-0,4
Daň z příjmů právnických osob placená obcemi a kraji	0,3	7,7	0,4	7,2		-0,5
Daň z příjmů fyzických osob celkem	21,0	61,2	22,5	65,5	1,5	4,3
Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba	1,8	4,9	1,7	4,9	-0,1	0,0
Daň z příznání celkem	0,5	1,5	0,4	1,1	-0,1	-0,4
Daň ze závislé činnosti celkem	18,7	54,9	20,4	59,6	1,7	4,7
Daň z nemovitých věcí		10,9		11,4		0,5
Daň z hazardu		5,2		5,0		-0,2
CELKEM	74,8	233,0	80,1	247,3	5,2	14,3
					7,09%	6,14%

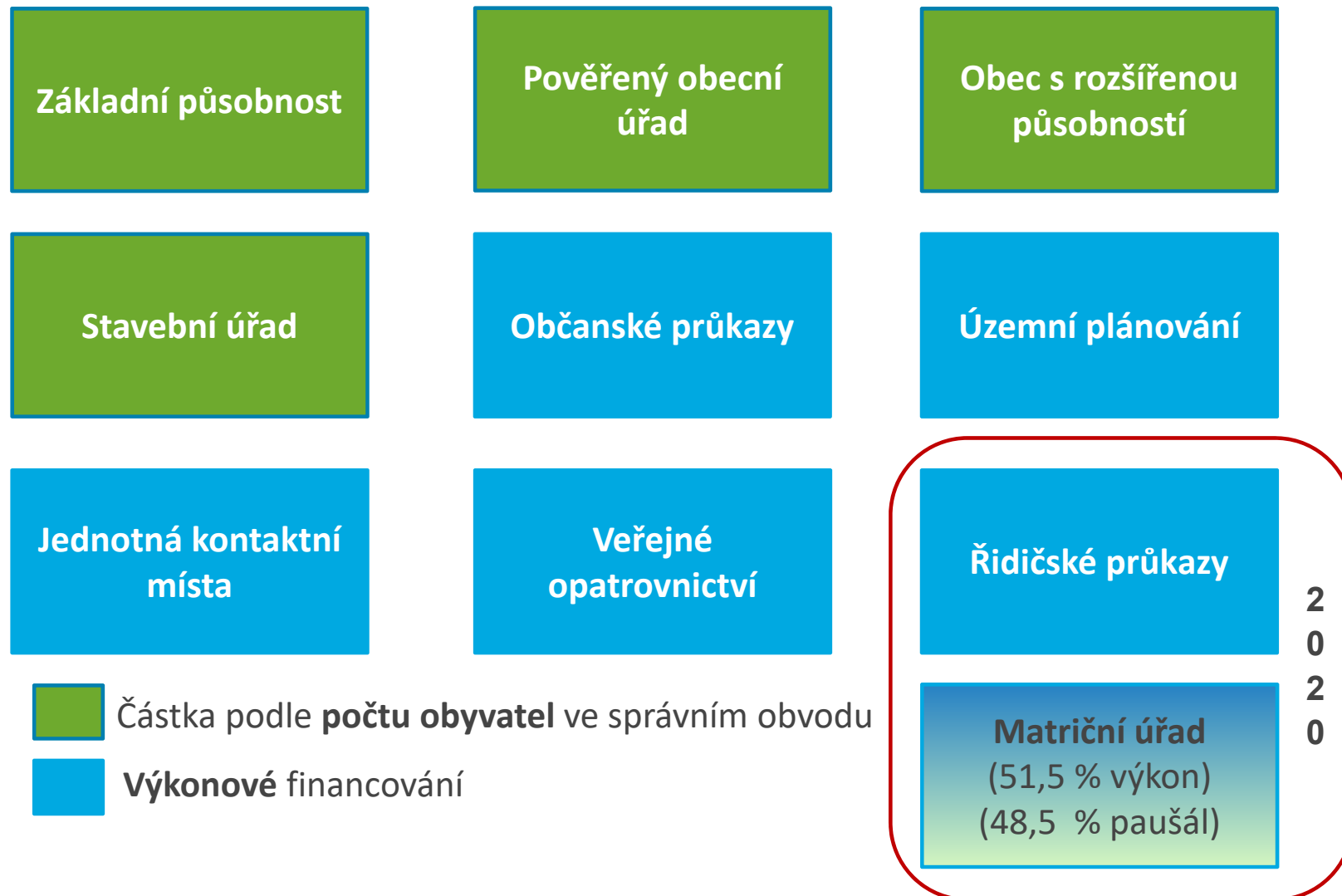
Pozn.:

Tabulka obsahuje daňové příjmy, které hl. m. Praha získává jako obec i jako kraj.

Jedná se o propočty vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

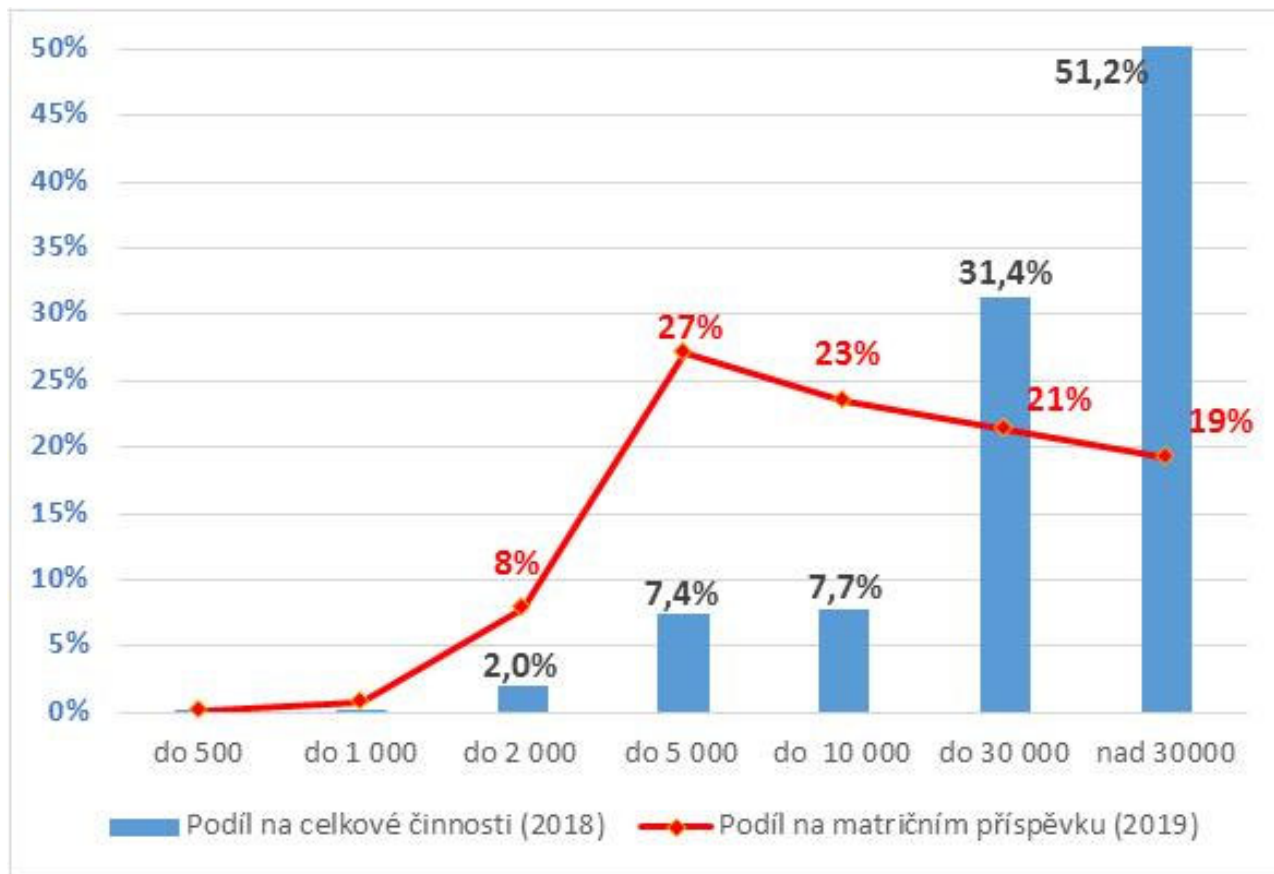
Nezahrnuje místní a správní poplatky.

Financování přenesené působnosti (obce)

Proč výkonově financovat matriční úřad ?

Podíl činnosti matrik na příspěvku 2019

Nespravedlivé rozdělení příspěvku

Různá cena stejných prvozápisů a **rozdílná distribuce** peněz a práce

Obce nad **10 tis.** obyv. vykonají **82,5 % agendy**, ale získají pouze **41 % příjmů**

Sazby úhrad vybraných agend přenesené působnosti

AGENDA	ÚHRADA
veřejné opatrovnictví (k 31. 3. 2019)	29 000 Kč
občanské průkazy (1. 1 - 31. 12. 2018)	115 Kč
řidičské průkazy (1. 1 - 31. 12. 2018)	115 Kč
matrika (1. 1 - 31. 12. 2018) 51,5 % tvoří výkonová složka	
zápis v knize manželství/partnerství	2 760 Kč
zápis v knize úmrtí	920 Kč
zápis v knize narození	690 Kč
určení otcovství	209 Kč
územní plánování (1. 1 - 31. 12. 2018)	
závazné stanovisko	2 477 Kč

Navyšování příspěvku na výkon státní správy

v mil. Kč

ROKY	OBCE + PRAHA			KRAJE			CELKEM		
	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst	Příspěvek	Procentní meziroční nárůst	Meziroční nárůst
2016	8 329			1 070			9 399		
2017*	9 078	109%	749	1 141	107%	71	10 219	109%	820
2018	9 550	105%	472	1 197	105%	56	10 747	105%	528
2019	10 517	110%	967	1 317	110%	120	11 831	110%	1 084
2020	10 970	104%	453	1 488	113%	171	12 458	105%	627
2021 (návrh)	11 500	105%	530	1 563	105%	75	13 062	105%	604
2022 (návrh)	12 056	105%	556	1 641	105%	78	13 697	105%	635

Celkem 2022-2016

145%

3 727

153%

571

146%

4 298

Pozn.:

* Zavedení výkonu funkce veřejného opatrovníka (29 tis. Kč / na opatrovance) => navýšení o 350 mil. Kč

Rozpočtové určení daní zůstává beze změny

sdílená daň	do r. 2007	2008 - 2011	2012	2013 - 2015	2016	2017	od r. 2018
DPH	20,59%	21,40%	19,93%	20,83%	20,83%	21,40%	23,58%
DPFO (z příznání)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%
DPFO (záv. činnost)	20,59%	21,40%	21,40%	22,87%	23,58%	23,58%	23,58%
DPFO (vybíraná srážkou)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%
DPPO	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%

+ motivační složka: 1,5 % z DPFO ze závislé činnosti

+ výlučná daň: 100 % z daně z nemovitých věcí

+ daň z hazardu: 65 % technické hry (obce s hracími automaty)
30 % ostatní hry

OBJEM PROSTŘEDKŮ PLYNOUCÍCH ZA „ŽÁKEM” V RÁMCI RUD

INFORMACE NA WEBU MF

Rozpočtové určení daní (RUD)

Vyhláška č. 219/2019 Sb. – procentní podíly obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů

<https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2019/vyhlaska-c-219-2019-sb-36077>

Financování mateřských a základních škol zřizovaných obcemi v rámci RUD

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/financovani-materskych-a-zakladnich-skol>

DOTAČNÍ VÝZVY VYHLÁŠENÉ MFČR

Program 298 22 – Akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a vlády ČR

Oblast školství (300 mil. Kč)

okruh žadatelů: obce do 3 000 obyvatel

věcné zaměření výzvy: zejména opravy a rekonstrukce budov ZŠ a MŠ

max. výše dotace: **20 mil. Kč**

spolufinancování ze strany příjemce dotace: **min 10 %**

výzva: <https://isprofin.mfcr.cz/rispf> a na webu MF; **do 15. 3. 2020**

Oblast nájemního bydlení (300 mil. Kč):

okruh žadatelů: obce do 3 000 obyvatel

věcné zaměření výzvy: zejména opravy a rekonstrukce objektů v majetku obce, které slouží nebo budou sloužit k nájemnímu bydlení občanů

max. výše dotace: **10 mil. Kč**

spolufinancování ze strany příjemce dotace: **min. 10 %**

výzva: <https://isprofin.mfcr.cz/rispf> a na webu MF; **do 15. 3. 2020**

V ČEM SE DOTAČNÍ PRAVIDLA NEJVÍC PORUŠUJÍ

- neplnění monitorovacích indikátorů
- použití výstupů jiného projektu (dvojí financování)
- financování nezpůsobilých výdajů
- mylné platby
- změny v projektech na základě dodatečných přání zadavatele
- porušování ZVZ (oblast kvalifikačních a hodnotících podmínek, dělení zakázek, netransparentní a nerovné zacházení, podstatné změny smlouvy po vysoutěžení zakázky...)
- rozpočet a účetnictví projektu
- neprůkazně vedená dokumentace k projektu
- neplnění nejrůznějších termínů (hlášení změn, předávání zpráv, komunikace s poskytovatelem)
- publicita

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY PORUŠOVÁNÍ PRAVIDEL

- nejasná dotační pravidla
- nedostatečná **průběžná kontrola** dotačních podmínek
 - lhůty, termíny, splatnosti faktur, reporting...
 - může pomoci dobře nastavený informační systém
- ne všechno lze vyčíst ze smlouvy, z rozhodnutí o poskytnutí dotace
→ nedostatečná **znalost závazných příruček, dokumentace programu, znění výzev**
 - např. omezení způsobilosti některých výdajů, nemožnost použití určitého způsobu vykazování výdajů (např. vzájemné zápočty,...)
- nedostatečná **komunikace** mezi poskytovatelem a příjemcem dotace
 - případné problémy nutno řešit proaktivně a s předstihem

MONITOROVACÍ INDIKÁTORY

- nerealisticky nastavené
- neovlivnitelné – příjemce se zaváže splnit něco, co nemůže ovlivnit
 - počet školení
 - počet proškolených osob
 - počet podpořených osob
 - % zastoupení mužů a žen na školení
 - % využití kapacity ubytovacích zařízení – čisté využití lůžek
 - zvýšení obrátu firmy o x %
 - úspora energie (cílová hodnota)
- nejasně vymezené (definované), zejména obecnými pojmy
 - inovativnost

MONITOROVACÍ INDIKÁTORY – PŘÍKLAD

- ze smlouvy vyplývala povinnost zastoupení mužů a žen na školení v poměru 50 % – 50 %
- kontrolní orgán konstatoval nedodržení podmínky a správce daně vyměřil **odvod**
- **námítky** příjemce:
 - „V průběhu projektu bylo zjištěno, že v odvětví, pro které byl projekt určen, pracuje více mužů než žen. Z toho důvodu nebyl dodržen poměr mužů a žen.“*
- příjemce **nepožádal** poskytovatele o **změnu** indikátorů a úpravu požadovaného poměru
- **odvod** odpovídající části nesplněného indikátoru **musel být vyměřen**

DOPORUČENÍ PRO DOTAČNÍ MANAGEMENT

- nezavazovat se k něčemu, co nelze objektivně splnit
- kvalitně připravit projekt
- zvážit **udržitelnost** projektu, vč. provozní náročnosti
- důkladně prostudovat **dotační podmínky**
- **nejasnosti** okamžitě řešit s poskytovatelem
- vyvarovat se netransparentního a diskriminačního jednání
- řádně nastavit **řídící kontrolu** a zajistit auditní stopu
 - zajistit **projektový management** (např. zpracovat přehled povinností vyplývajících z dotačních smluv a zajistit jejich pravidelnou kontrolu)

NEJČASTĚJŠÍ PŘESTUPKY

- nedostatečné **zveřejňování** dokumentů
 - většinou 15 dnů **přede dnem** zahájení projednávání dokumentu
 - do lhůty se započítává den zveřejnění
 - zveřejnění: **1.** až **15.** → projednávání **16.**
- neprovedení / nesprávné provedení **rozpočtového opatření**
 - vhodně nastavit **delegaci pravomocí**
 - zastupitelstvo / rada (starosta)
 - schválený rozpočet (tj. závazné ukazatele) **správně nastavit v informačním systému** (pokud to umožňuje)
 - **neplést si změnu rozpočtu a změnu rozpisu rozpočtu**
 - **volné prostředky na běžném účtu** nepoužívat bez provedení rozpočtového opatření
 - **neprovádět rozpočtová opatření tam, kde to není potřeba**

DOPORUČENÍ PRO ROZPOČET OBCE

- strukturu rozpočtu si stanoví obec **dle vlastního uvážení**
- **co největší úroveň agregace** – přehlednost, jednoduchost
 - neutopit zastupitelstvo v přílišném detailu
 - **cíl: minimalizovat rozpočtová opatření (a s nimi spojenou administrativu)**
 - vytvořit **systém** pro řádné provádění změn rozpočtu
- **schvalující usnesení**
 - **vymezení kompetence Rady / starosty** k provádění rozpočtových opatření
 - **co nemá být závazné, neschvalovat!** (zastupitelstvo může vzít na vědomí)

Děkuji za pozornost

Miroslav MATEJ

ředitel odboru Financování územních rozpočtů
Ministerstvo financí

Karla Rucká

vedoucí oddělení Souhrnné rozpočtové vztahy územních rozpočtu a správa
programů kapitoly VPS
Ministerstvo financí

miroslav.matej@mfcz.cz | monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcz.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/metodicka-podpora>